

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ

спеціальність	054 «Соціологія»	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Соціологія	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Моїсєєва Наталія Іванівна

Вища освіта – спеціальність філолог

Науковий ступень – доктор економічних наук, 08.00.05 – розвиток продуктивних сил та регіональна економіка.

Вчене звання – професор кафедри ЮНЕСКО.

Досвід роботи – 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- 120 публікації, з них 98 наукового та 22 навчально-методичного характеру, у тому числі наукові праці, опубліковані у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях;
- публікації у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз Web of Science – 5.
- Учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0679656319	електронна пошта	n.i.moiseeva1@gmail.com	дистанційна підтримка	Zoom Moodle
---------	------------	------------------	-------------------------	-----------------------	----------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей для професійної діяльності за спеціальністю 054«Соціологія»
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, позааудиторні заняття, реферативна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 30 годин лекції, 18 - практичні; підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним. СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології. СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій. СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому. СК09. На основі соціологічних знань здатність здійснювати комплекс заходів щодо налагодження зав'язків з громадськістю. СК12. Здатність здійснювати комплекс заходів щодо вирішення соціальних (соціально-економічних, соціально-політичних, освітніх, культурних та ін.) проблем, які безпосередньо чи опосередковано впливають на творення соціальних цінностей, формування соціальної безпеки індивідів і груп, задоволення їх соціальних потреб та інтересів.	Програмні результати навчання РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності. РН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми. РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач. РН14. Вміти використовувати соціологічні знання, навички проведення соціологічного дослідження тощо для забезпечення управлінських рішень в організаціях, в тому числі в тому числі урядових, інституційних та інших установах, які займаються питаннями соціальної політики. РН15. Розробляти та реалізовувати заходи щодо вирішення соціальних (соціально-економічних, соціально-політичних, освітніх, культурних та ін.) проблем, які безпосередньо чи опосередковано впливають на творення соціальних цінностей, формування соціальної безпеки індивідів і груп, задоволення їх соціальних потреб та інтересів.
---	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Розвиток та основні поняття соціології економіки

Лекція 1.	Економічна соціологія як наука	Семінарське заняття 1	Економічна соціологія як наука	Самостійна робота	Дайте визначення предмету економічної соціології. Охарактеризуйте основні функції економічної соціології. Поясніть, з якою реальністю має справу соціологія економіки? Розкрийте співвідношення понять «макроекономіка» і «мікроекономіка». У чому, на Ваш погляд, полягає специфіка соціологічного вивчення соціально-економічних явищ (процесів) на рівні макроекономіки та макроекономіки? Складіть перелік ознак, за допомогою яких можна дати соціологічну характеристику таких секторів економіки України: формального
Лекція 2.	Історичний розвиток	СЗ 2	Історичний розвиток		

	економічної соціології		економічної соціології		
Лекція 3.	Соціально-економічна стратифікація і розвиток економіки	СЗ 3	Соціально-економічна стратифікація і розвиток економіки		сектору, неформального сектору, домашнього господарства. Ознайомтеся із дослідницькою палітрою сучасної соціології економіки; із соціологією раціонального вибору, новим інституціоналізмом, культурно-історичними і етнографічними підходами до вивчення економічних явищ та процесів. Поясніть, що М. Вебер вважав рушійною силою дій людини в ринковій економіці. Наведіть аргументи і приклади. Проведіть порівняльний аналіз пояснень того, як виник ринок, які давали К. Маркс, М. Вебер. Сформулюйте відповідь на питання: «Затвердження яких цінностей необхідне у сучасній Україні для успішного соціально-економічного реформування суспільства?» Поясніть як еволюція економічних інститутів суспільства впливала на соціальну стратифікацію. Назвіть критерії визначення соціально-економічних груп. Типи соціально-економічних груп. Соціальна ідентифікація соціально-економічних груп включає такі моменти: самоідентифікація, взаємна ідентифікація, об'єктивна ідентифікація. Поясніть, чому доходи часто регулюють розмір соціально-економічної групи. Розкрийте, яку роль в соціально-економічному житті суспільства відіграють домінуючі групи. Назвіть основні домінуючі групи в соціально-економічній структурі сучасного українського суспільства. За якими критеріями їх виділяють? До яких соціально-економічних і політичних наслідків призводить ситуація, коли домінуючими соціально-економічними групами в країні стають кримінальні структури? Які прояви криміналізації економіки сучасної України?

Модуль 2. Структурні елементи соціології економіки як науки

Лекція 4.	Економічна культура	СЗ 4	Економічна культура	Самостійна робота	Зробіть порівняльний аналіз понять «культура» і «економічна культура». Охарактеризуйте вплив науки, релігії, моралі на економічну культуру суспільства. Що являє собою економічна культура як соціальний механізм, що забезпечує взаємодію економічної свідомості суспільства й економічної свідомості індивіда? Назвіть характерні риси економічної культури країн з розвиненою капіталістичною економікою. Які з цих рис і за яких умов можуть, на ваш погляд, затвердитися в Україні? На рівні суспільної свідомості основні економічні категорії (дохід, багатство, власність, ціна, прибуток тощо) часто оцінюються з погляду праведності або неправедності їх виникнення та використання. Як ви вважаєте, чому це відбувається і які може мати соціально-економічні наслідки? До функцій економічної культури зазвичай відносять такі: трансляційна, селективна, інноваційна. Розкрийте сутність кожної із цих функцій, наведіть приклади. Соціологу важливо орієнтуватися у тому, які методи використовуються для вивчення економічної культури. Так основних методів три: порівняльний аналіз, історико-генетичний аналіз, типологічний аналіз даних. У чому полягають переваги й недоліки кожного із цих методів? Сформулюйте основні мотиви і стимули господарської діяльності людей в умовах ринку. Які форми деструктивної економічної поведінки притаманні
Лекція 5.	Економічна поведінка та економічні інститути	СЗ 5	Економічна поведінка та економічні інститути		
Лекція 6.	Соціологія ринку	СЗ 6	Соціологія ринку		
Лекція 7.	Соціологія грошей	СЗ 7	Соціологія грошей		

сучасному українському суспільству. Розкрийте основні механізми, через які держава впливає на економічну поведінку особистості, групи, організації. У чому проявляється трансформація ролі держави як суб'єкта соціально-економічного життя у сучасній Україні? Як інститути ринку впливають на суспільство? Чи впливає суспільство на характер ринкових відносин? Чи повинен ринок визначати розвиток суспільства, або суспільству належить спрямовувати функціонування ринку? З чим пов'язано панування ринкового суспільства і яка роль ринку для виробництва особливого типу культури, особливого типу раціональності, особливого акценту в процесі соціалізації і освіти раціональних індивідів?

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

- Література**
1. Лукашевич М.П. Соціологія економіки: підручник / М.П. Лукашевич. К.: Каравела, 2016. 280 с.
 2. Матвеев С. Економічна соціологія / С. Матвеев, Л. Лясота. Суми: Університетська книга, 2006. 184 с.
 3. Економічна соціологія: теорія та історія / Веселов Ю. В., Капусткіна Е. В., [и др.] / Под ред. Ю. В. Веселова і А. Л. Кашина. С.: Нестор-Історія, 2012. 759 с.
 4. Коваліско Н. В., Савчинський Р. О. Сучасне українське суспільство: стратифікаційний вимір великого міста: Монографія. Львів: Видавн. Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 236 с.

Методичне забезпечення

1. Зухба О.М., Ляшенко Л.І. Економічна соціологія. Навчальний посібник. Донецьк: Дон НТУ, 2013. 161 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумковий контроль	100-бальна, національна ECTS	до 50	50% від підсумкової оцінки за навчальний курс (екзаменаційне випробування в усній формі або тестування)
Поточний контроль	100-бальна накопичувальна	до 50	якість та активність роботи на лекційному занятті (участь у дискусії тощо)
			якість та активність роботи на практичному або семінарському занятті (виконання завдань, участь у дискусії)
			якість виконання завдань у межах самостійної роботи
			якість виконання індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.

